

На основу члана 101. став 4. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 72/09),

Министар просвете доноси

ПРАВИЛНИК О ИЗМЕНАМА ПРАВИЛНИКА О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ЗА СТИЦАЊЕ ОБРАЗОВАЊА У ТРОГОДИШЊЕМ И ЧЕТВОРОГОДИШЊЕМ ТРАЈАЊУ У СТРУЧНОЈ ШКОЛИ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Службени гласник РС, бр. 6/2010 од 26.07.2010. године

Члан 1.

У Правилнику о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада здравство и социјална заштита ("Просветни гласник", бр. 2/93, 6/95, 6/02, 13/02, 1/07, 13/07, 2/08 и 2/09), у поглављу: "ПЛАН И ПРОГРАМ ОБРАЗОВАЊА У ТРОГОДИШЊЕМ И ЧЕТВОРОГОДИШЊЕМ ТРАЈАЊУ У СТРУЧНОЈ ШКОЛИ У ПОДРУЧЈУ РАДА ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА", одељак: "I. ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА", пододељак: "**Б. ПРОГРАМИ СТРУЧНИХ ПРЕДМЕТА КОЈИ СУ ЗАЈЕДНИЧКИ ЗА СВЕ ИЛИ ВЕЋИ БРОЈ ОБРАЗОВНИХ ПРОФИЛА**" врше се следеће измене:

1) наставни програм предмета: "**МИКРОБИОЛОГИЈА СА ЕПИДЕМИОЛОГИЈОМ**", у II разреду, за образовне профиле: медицинска сестра-техничар, педијатријска сестра - техничар, медицинска сестра - васпитач, гинеколошко-акушерска сестра, стоматолошка сестра - техничар, козметички техничар, фармацеутски техничар, физиотерапеутски техничар и зубни техничар, замењује се новим наставним програмом предмета: "МИКРОБИОЛОГИЈА СА ЕПИДЕМИОЛОГИЈОМ";

2) наставни програм предмета: "**ИНФЕКТОЛОГИЈА СА НЕГОМ**", у III разреду, за образовне профиле: **медицинска сестра-техничар**, педијатријска сестра - техничар и стоматолошка сестра - техничар и у IV разреду, за образовне профиле: медицинска сестра - васпитач и гинеколошко-акушерска сестра, замењује се новим наставним програмом предмета: "**ИНФЕКТОЛОГИЈА СА НЕГОМ**".

Наставни програми предмета из става 1. овог члана одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Просветном гласнику", а примењиваће се од школске 2010/2011. године.

Број 110-00-95/10-03

У Београду, 17. маја 2010. године

Министар

МИКРОБИОЛОГИЈА СА ЕПИДЕМИОЛОГИЈОМ

(За образовне профиле: **медицинска сестра - техничар**, педијатријска сестра - техничар, медицинска сестра - васпитач, гинеколошко-акушерска сестра, козметички техничар, фармацеутски техничар, физиотерапеутски техничар, стоматолошка сестра - техничар, зубни техничар)

Циљ и задаци

Циљ предмета Микробиологија са епидемиологијом јесте да ученици стекну основна знања о особинама патогених и условно патогених микроорганизама, начину ширења инфекције, патогенези инфекције и настанку болести. Ученици ће се оспособити да стечена знања примене у професионалном раду; да науче узимање и слање материјала болесничких узорака у одговарајуће лабораторије ради микробиолошке дијагностике, спровођења заштите и спречавања ширења инфекције.

Задаци наставе јесу:

- упознавање основних одлика микроорганизама узročника инфекција, начина трансмисије, патогенезе инфекције, имуног одговора на инфекцију;
- утицај физичко - хемијских средстава на микроорганизме узročнике инфекције ;
- схватање улоге човека у освајању и мењању биолошке средине и утицају средине на здравље човека;
- упознавање имуних механизма, улога имуног система у одбрани организма од инфекције;
- упознавање основних особина патогених и условно патогених бактерија: морфолошке особине, културелне особине, физиолошко-биохемијске, антигена својства, способност стварања токсина, фактора вируленције, путева преношења бактерија, имуности у бактеријским инфекцијама, мере заштите;
- схватање улоге микроорганизама и њихових продуката у медицини и козметологији;
- схватање значаја појединих микроорганизама узročника биолошког рата;
- упознавање епидемиолошких карактеристика болести изазваних појединим микроорганизмима и мера за спречавање и сузбијање заразних болести, надзор над кретањем микроорганизама у општој популацији;
- упознавање општих појмова у раду са заразним материјалом и заштитом на раду, асептичних услова, дезинфекционих и дезинсекционих средстава;
- упознавање начина узимања материјала за микробиолошку анализу и слање у референтне лабораторије;
- формирање уверења код ученика о материјалности света и дијалектичком карактеру промена у њему, односно довођење ученика до закључка да су микробиологија и епидемиологија науке које се непрекидно развијају и да елементи њиховог изучавања нису скуп догми и апсолутних непромењивих истина.

II РАЗРЕД
(2 часа недељно, 70 часова годишње)
САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

УВОД (1)

Предмет и циљ изучавања микробиологије и епидемиологије. Кратак историјски преглед развоја медицинске микробиологије и подела микробиологије према основним одликама микроорганизама.

ОСНОВНЕ ОДЛИКЕ МИКРООРГАНИЗАМА УЗРОЧНИКА ОБОЉЕЊА КОД ЧОВЕКА (1)

Бактерије, вируси, паразити и гљиве.

ДЕЈСТВО ФИЗИЧКИХ И ХЕМИЈСКИХ АГЕНАСА НА МИКРООРГАНИЗМЕ (2)

Појам стерилизације. Физичке и хемијске методе стерилизације. Методе стерилизације зрачењем. Појам дезинфекције. Методе дезинфекције. Дезинфекциона средства.

МОРФОЛОГИЈА И СТРУКТУРА БАКТЕРИЈСКЕ ЋЕЛИЈЕ (2)

Облици и величина бактерија, распоред, грађа бактеријске ћелије, ћелијски зид, капсула. Колоније и морфологија бактеријских колонија.

УСЛОВИ ЗА РАСТ И РАЗМНОЖАВАЊЕ БАКТЕРИЈА (2)

Метаболизам бактерија: процеси асимилације и дисимилације. Бактеријски ензими и фактори који утичу на њихову активност. Фактори раста бактерија. Култивисање бактерија.

ИСПИТИВАЊЕ ОСЕТЉИВОСТИ БАКТЕРИЈА НА АНТИБИОТИКЕ И ХЕМОТЕРАПЕУТИКЕ (1)

Антибиограм и његов значај.

РАЗМНОЖАВАЊЕ И ГЕНЕТИКА БАКТЕРИЈА (2)

Размножавање бактерија: начин размножавања. Средина у којој се размножавају бактерије (природна и вештачка). Генетска структура бактерија: варијације бактерија (генотипске и фенотипске), најважнији типови варијације.

ЕКОЛОГИЈА БАКТЕРИЈА (1)

Распрострањеност бактерија. Значај нормалне микрофлоре. Физиолошка микрофлора људског тела. Асоцијације између бактерија и виших живих бића.

ИНФЕКЦИЈЕ (2)

Инфекција: дефиниција, врсте, облици и типови. Заразна болест: дефиниција, типови и клиничка симптоматологија. Интрахоспиталне инфекције.

ОСНОВИ ЕПИДЕМИОЛОГИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ (3)

Неопходни фактори за настанак инфекције (Вограликов ланац). Начин јављања заразне болести. Епидемијски процес: настанак, ток и престанак. Мере спречавања и настанка заразних болести. Клицоноштво и његов медицински значај.

ПАТОГЕНОСТ И ВИРУЛЕНЦИЈА (2)

Појам патогености (инвазивност и токсичност). Појам вируленције и фактори вируленције.

ИМУНИТЕТ (10)

Антиген: дефиниција и значај. Неспецифични и специфични имунитет. Урођена отпорност. Специфична имуност: имуни одговор, појам и дефиниција. Хуморални имунитет; органи који учествују у настанку хуморалног имунитета. Настанак и улога антитела (МАГДЕ). Целуларни имунитет; органи који учествују у настанку ћелијског имунитета, улога и подела Т лимфоцита. Основни појмови: типови заштитног имунитета. Вакцине и серуми: индикације и контраиндикације.

ПРЕОСЕТЉИВОСТ (1)

Механизам настанка и типови преосетљивости. Аутоимуне болести.

МИКРООРГАНИЗМИ У РАТУ И ВАНРЕДНИМ УСЛОВИМА ()

Микроорганизми као потенцијални агенси биолошког рата. Генетски инжињеринг.

СПЕЦИЈАЛНА БАКТЕРИОЛОГИЈА

КОКЕ (5)

Грам позитивне коке: Стафилококе, Стрептококе, Ентерококе. Грам негативне коке: Најсерија менингитидис и Најсерија гонореја.

БАЦИЛИ (11)

Грам позитивни бацили: Коринебактеријум дифтерије, Микобактеријум туберкулозис, Бацилус антрацис, Клостридијум тетани, Клостридијум гасне гангрене и Клостридијум ботулинум. Грам негативни бацили: опште особине ентеробактерија. Ешерихија коли, Салмонеле, Шигеле, Вибрио колере, Клепсијела, Протеус, Псеудомонас, Јерсинија.

Алиментарне токсикоинфекције.

ОСТАЛЕ БАКТЕРИЈЕ ЗНАЧАЈНЕ ЗА МЕДИЦИНУ (2)

Хемофилус инфлуенце, Бордетела пертусис, Бруцеле, Листерије.

СПИРОХЕТЕ (2)

Трепонема палидум, Лептоспире и Борелије.

РИКЕЦИЈЕ И ХЛАМИДИЈЕ (2)

Рикеција провазеки и Рикеција бурнети.

Опште особине хламидија, патогеност за људе, епидемиологија и заштита.

УЗИМАЊЕ И СЛАЊЕ МАТЕРИЈАЛА У БАКТЕРИОЛОШКУ ЛАБОРАТОРИЈУ (1)

ВИРУСОЛОГИЈА (8)

Опште карактеристике вируса: морфологија, грађа и структура вируса; размножавање вируса, односи међу вирусима, тропизам. Генетика вируса и појава мутација. Пикорна вируси - ентеровируси: Вирус полиомијелитиса, Коксаки и Ротавируси. Вирус грипа, Вирус мумпса, Вирус морбила, Вирус беснила и Вирус рубеле. Херпес вируси, вируси хепатитиса, ХИВ вирус. Папилома вируси.

УЗИМАЊЕ И СЛАЊЕ МАТЕРИЈАЛА У ВИРУСОЛОШКУ ЛАБОРАТОРИЈУ (1)

МЕДИЦИНСКА ПАРАЗИТОЛОГИЈА (4)

Протозое: дизентерична амеба и непатогене амебе дигестивног тракта. Флагелате телесних шупљина: Ламблија интестиналис, Трихомонас вагиналис. Крвни и ткивни флагелати: Лајшманије и Трипанозоме. Крвне и ткивне спорозое: Плазмодијум, Токосоплазма гонди. Хлеминти. Нематодe: Аскарис лумбрикоидес, Трихиурис трихиура, Ентеробиус вермикуларис, Анкилостома дуоденале, Стронгилоидес стеркоидес, Трихинела спиралис. Цестодe: Тения сагината, Тения солиум, Тения ехинококус. Трематодe: фасциола хепатика.

МЕДИЦИНСКА МИКОЛОГИЈА (2)

Опште карактеристике гљива, патогеност за човека; површинске, суперфицијалне или кожне и системске микозе.

Условно патогене гљиве: кандида, криптококус и пнеумоцистис карини и патогене гљиве: актиномицес, аспергилус.

УЗИМАЊЕ И СЛАЊЕ МАТЕРИЈАЛА У ПАРАЗИТОЛОШКУ ЛАБОРАТОРИЈУ (1)

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Микробиологија са епидемиологијом представља заједнички стручни наставни предмет за све образовне профиле у подручју рада здравство и социјална заштита, осим за санитарно-еколошког техничара и лабораторијског техничара.

Из дидактичких разлога садржаји програма су подељени на више наставних тема. Редослед ових тематских целина је конципиран тако да чине јединствену целину, а да у исто време пружају ученику неопходне услове за разумевање сложених наставних јединица.

Посебна пажња при изради програма посвећена је улози микроорганизама у настанку болести, неспецифичним и специфичним факторима имуности и мерама заштите. Узимање материјала и слање у одговарајућу лабораторију је од пресудног значаја за рад микробиолошке лабораторије.

Успешна реализација наставног програма захтева логичку смену разноврсних облика рада.

Садржаји програма рада су такви да се за њихову реализацију морају користити максимално различита наставна средства и презентације.

За реализацију садржаја програма предлаже се следећи начин разраде наставних тема:

Увод

Ученике упознати са предметом и циљем изучавања микробиологије и епидемиологије. Дати кратак историјски развој предмета, као и његову поделу.

Основне одлике микроорганизама узрочника обољења код човека

Ученике упознати са основним карактеристикама бактерија, вируса, паразита и гљива. Грађу бактеријске ћелије треба надоградити на већ усвојена знања из биологије.

Дејство физичких и хемијских агенаса на микроорганизме

Указати ученицима посебно на појам стерилизације, методе стерилизације: физичке методе (топлота, сува топлина, аутоклав), хемијске методе стерилизације и методе стерилизације зрачењем (плазма стерилизација). За дезинфекциона средства посебно нагласити да се издвајају средства за радне површине, подове, столове од дезинфекционих средстава коже и слузница.

Указати ученицима на значај сепсе и антисепсе.

Морфологија и структура бактеријске ћелије

Указати ученицима на важност познавања облика, величине и распореда бактерија јер је то основа за њихову идентификацију. Објаснити појам колонија и морфологију бактеријских колонија.

Услови за раст и размножавање бактерија

Указати ученицима на факторе раста бактерија - светлост, додатне факторе раста и појам култивисање бактерија.

Испитивање осетљивости бактерија на антибиотике и хемотерапеутике

Навести механизме дејства антибиотика и хемиотерапеутика на бактерије као и испитивање осетљивости на њих (антибиограм). Назначити начине стицања резистенције бактерија на антибиотике и хемотерапеутике.

Размножавање и генетика бактерија

Изложити ученицима начине размножавања бактерија као и факторе који утичу на размножавање ради могућности спречавања размножавања и превенције болести. Скренути пажњу на три начина размене генетичког материјала између бактерија: трансформација, коњугација и трансдукција - чиме стичу нове особине и резистенцију на лекове или токсичност.

Екологија бактерија

Ученици треба да схвате значај нормалне микрофлоре људског тела, да стекну основне појмове о распрострањености бактерија као и појмове о односу бактерија и осталог света.

Инфекције

Ово поглавље обрадити према следећим тезама: инфекција-дефиниција, типови инфекције. Интрахоспитална инфекција. Тезе за излагање заразне болести: дефиниција, типови заразних болести, клиничка симптоматологија (манифестна-типична, атипична, инапаратна, абортивна).

Основи епидемиологије заразних болести

У овом поглављу је дат акценат на епидемиологију заразних болести. Поновити Вограликов ланац. Акценат ставити на стања у којима је болесник заразан за околину, када може да шири инфекцију, а да не зна. Клицоноштво и његов значај за ширење инфекције. Врсте клицоноштва. Указати на основне појмове из епидемиологије: морбидите, морталитет, леталитет. Епидемијски процес: настанак, ток и престанак епидемије. Мере спречавања и сузбијања заразних болести: опште превентивне мере (прекидање било које карике Вограликовог ланца- према извору инфекције, путевима преношења...), и специфичне мере заштите (имунопрофилактика, серофилактика и хемиофилактика). Мере за сузбијање ширења заразе мере према болеснику и мере према околини.

Патогеност и вируленција

Указати на факторе који условљавају патогеност микроорганизама - факторе инвазивности. Изложити токсичност бактерија. Изложити појам вируленције и њено одређивање. Објаснити шта су условно патогени агенси и појам опортунистичких инфекција.

Имунитет

Ученицима, пре свега, указати на значај имунологије као науке о отпорности домаћина према заразним болестима. Дати поделу те отпорности (имуногености) на неспецифичан имунитет (урођен имунитет) и специфичан имунитет (стечени имунитет). Појам и значај антигена који изазивају имуногени одговор у организму. Изложити појам, дефиницију имуног одговора, лимфне органе који учествују у имуном одговору као и механизам имуног одговора (хуморалног и целуларног). Затим изложити све о хуморалном имунитету: антителима, класама, специфичностима антитела као и значају и преносивости хуморалног имунитета. После тога изложити реакције антиген - антитело ван човечијег организма. Указати на примену антиген-антитело реакције у микробиолошкој дијагностици- класичне и савремене серолошке

реакције. У наставку изложити целуларни имунитет, врсте сензибилисаних лимфоцита у целуларном имунитету, као и његов значај и преносивост. Надаље изложити типове имунитета - активни (природни и вештачки) и пасивни (природни и вештачки).

Вакцине и серуме обрадити на крају овог поглавља при чему нагласити њихов значај у превенцији и терапији неких болести, изложити трајање имунитета, индикације и контраиндикације.

Преосетљивост

Изложити ученицима основне појмове о преосетљивости организма, механизма настанка и типовима преосетљивост (рана и касна преосетљивост). Изложити механизам настанка аутоимуних болести.

Микроорганизми у рату и ванредним условима

Микроорганизми као потенцијални агенси биолошког рата. Објаснити могућност и значај генетског инжињеринга.

Коке, бацили, остале бактерије значајне за медицину, спирохете, рикеције и хламидије

Ученицима изложити морфолошке, културелне и биохемијске особине, отпорност, токсичност, патогеност, имунитет, епидемиологију и профилаксу болести изазваних кокама, бацилима и другим бактеријама значајних за медицину. Упутити ученике на новине у дијагностици - метил резистентни стафилокок ауреус МРСА, и значај у настанку интрахоспиталних инфекција. Дати посебно објашњење за савремену дијагностику бацила туберкулозе - ПЦР. Посебан акценат да су стриктно патогене цревне бактерије салмонеле, шигеле, јерсинија, а све остале условно патогене: ешерихија коли, протеус, клепсијела. На крају посебно обратити пажњу на узимање и слање болесничког материјала у одговарајућу бактериолошку лабораторију како би се добили валидни налази.

Медицинска вирусологија

Изложити ученицима опште карактеристике вируса (подела, размножавање, однос међу вирусима, интерференција и интерферони, тропизам), надограђујући на претходна знања, затим прећи на специјалну вирусологију при чему уз излагање о појединим вирусима, изложити њихове особине, патогеност за људе, клиничке манифестације болести изазваних појединим вирусима, имунитет и заштиту. Изложити начине дијагностиковања појединих вирусних обољења (изолација вируса у системима живих ћелија, пилећи ембрион, животиње); вирусна серолошка дијагностика и молекуларна дијагностика.

Медицинска паразитологија

Уз излагање о појединим паразитима дати опште особине паразита надограђујући на претходно стечена знања о њима. Затим за сваки паразит дати његову морфологију и биологију, патогеност за човека, епидемиологију и профилаксу болести изазваних паразитима. Изложити ученицима болеснички материјал код појединих паразитарних обољења, начин његовог узимања и слања, као и лабораторијску дијагностику паразитарних обољења.

Медицинска микологија

Изложити ученицима опште карактеристике гљива патогених за човека. Посебно истаћи да су условно патогене Криптококус, Кандида и Пнеумоцистит карини, а све остале патогене. Лабораторијска дијагностика гљива, начин узимања болесничког материјала и слање у одговарајућу лабораторију.

Потребно је да наставници, поред проучавања циљева и задатака наставе микробиологије са епидемиологијом, темељно проуче садржаје наставног програма и

упутстава за реализацију, као и програма других стручних предмета због неопходне корелације међу предметима. Циљ нам је формирање свестрано развијене личности и личности оспособљене за рад и даље образовање.

ИНФЕКТОЛОГИЈА СА НЕГОМ

(За образовне профиле у III разреду: медицинска сестра-техничар, стоматолошка сестра-техничар, педијатријска сестра техничар и у IV разреду: гинеколошко - акушерска сестра и медицинска сестра - васпитач)

Циљ и задаци

Циљ наставе предмета инфектологије са негом је стицање знања о значају и циљевима инфектологије, општим карактеристикама, клиничкој слици, дијагностици и терапији заразних болести.

Задаци наставе су :

- стицање основних знања о етиологији, патогенези, клиничкој слици, дијагностици и терапији најважнијих и најчешћих инфективних болести у нашој популацији;
- схватање социјално-медицинског значаја инфективних болести;
- оспособљавање ученика за спровођење мера заштите у спречавању и сузбијању ширења инфективних болести у редовним и ванредним ситуацијама;
- стицање знања о путевима преношења и мерама заштите најчешћих заразних болести у нашој популацији, као и у свету;
- оспособљавање ученика у практичној примени знања са циљем спровођења мера личне заштите у свом професионалном раду, ради спречавању ширења болести.

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње - теоријска настава)

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

УВОД (4)

Увод у предмет инфектологија; појам и значај. Епидемиологија инфективних болести. Основни појмови. Вограликов ланац. Имунолошка збивања у вези са инфектом. Профилакса заразних болести. Мере за спречавање и сузбијање заразних болести.

ОПШТА ИНФЕКТОЛОГИЈА (10)

Етиологија заразних болести. Инфективни агенс као биолошко оружје. Патогенеза заразних болести. Клиничка слика и ток заразних болести. Дијагноза заразних болести: изолација узрочника, серолошке реакције и молекуларна дијагностичка процедура. Специфична терапија заразних болести. Симптоматска терапија и хигијенско-дијететски режим заразних болести. Класификација заразних болести на основу епидемиолошких карактеристика, према улазном месту инфекције.

СПЕЦИЈАЛНА ИНФЕКТОЛОГИЈА

РЕСПИРАТОРНА ОБОЉЕЊА (18)

Инфективни агенс, пут преношења, инкубација, клиничка слика, дијагноза и терапија. Мере заштите заразних болести чије је улазно место респираторни тракт. Заједничке карактеристике вирусних осипних грозница. Варицела; Херпес зостер. Морбили. Рубела. Шарлах. Стрептококозе. Дифтерија; Круп. Грип. САРС. Инфективна мононуклеоза. Заушке. Велики кашаљ. Менингеални синдром: етиологија, патогенеза, улазна места, путеви преношења, дијагноза и терапија менингитиса. Мере заштите.

ЦРЕВНА ОБОЉЕЊА (13)

Инфективни агенс, пут преношења, инкубација, клиничка слика, дијагноза, терапија и мере заштите заразних болести чије је улазно место дигестивни тракт.

Салмонелозе. Шигелозе. Амебна дизентерија. Колера. Полиомиелитис. Стафилококна тровања храном. Ботулизам. Трихинелоза. Акутни вирусни хепатитиси: етиологија, патогенеза, улазна места, путеви преношења, дијагноза и терапија. Мере заштите. Вакцинација.

ВЕКТОРСКА ОБОЉЕЊА (6)

Инфективни агенс, пут преношења, вектор, инкубација, клиничка слика, дијагноза, терапија и мере заштите заразних болести: Пегави тифус, Брилова болест, Маларија, Лајшманиоза, Кала азар и Лајмска болест.

АНТРОПОЗООНОЗЕ (13)

Инфективни агенс, пут преношења, инкубација, клиничка слика, дијагноза, терапија и мере заштите заразних болести: Лептоспирозе, Антракс, Q грозница, Бруцелоза, Туларемија, Беснило, Тетанус.

ПОСЕБНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ (6)

Инфективни агенс, пут преношења, инкубација клиничка слика, дијагноза, терапија и мере заштите заразних болести: Синдром стечене имунодефицијенције (СИДА); вирусне хеморагичне грознице (Хеморагична грозница са бубрежним синдромом; Кримска-Конго хеморагична грозница; Марбуршка хеморагична грозница; Ебола; Жута грозница и Денга).

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 60 часова годишње - теоријска настава)

Садржај програма предмета идентичан је са програмом за остале образовне профиле, датим у претходном одељку, осим фонда часова, и то: УВОД (4), ОПШТА ИНФЕКТОЛОГИЈА (6), СПЕЦИЈАЛНА ИНФЕКТОЛОГИЈА, РЕСПИРАТОРНА ОБОЉЕЊА (18), ЦРЕВНА ОБОЉЕЊА (11), ВЕКТОРСКА ОБОЉЕЊА (6), АНТРОПОЗООНОЗЕ (10), ПОСЕБНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ (5).

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава предмета инфектологија са негом је систематизована у седам наставних тема. За сваку од њих је планиран и наведен број часова за реализацију програмских садржаја. У образовним профилима гинеколошко - акушерска сестра и медицинска сестра - васпитач, Инфектологија са негом се изучава у четвртом разреду са мањим фондом часова (60). Садржаји програма предмета инфектологија са негом одговарају савременим научним захтевима и у функцији су оспособљавања ученика за професионално занимање.

У складу са усвојеном концепцијом извршен је избор наставних садржаја. Водило се рачуна о предходно стеченим знањима ученика из других предмета, корелацијом са

Здравственом негом, Анатомијом са физиологијом, Патологијом, Фармакологијом и Микробиологијом са епидемиологијом.

Током последњих година настале су знатне измене епидемиолошке ситуације у свету и код нас. Неке инфективне болести дефинитивно су задржале историјски значај (нпр. вариола вера), а њихово место преузеле су инфекције које, до недавно, или нису биле познате или су се само помињале (хеморагичне грознице, акутни вирусни хепатитиси С, Delta, Е). У програму се и даље налазе неке заразне болести које су код нас добрим делом елиминисане, било да се ради о болестима код којих је обавезна вакцинација (дифтерија, полиомиелитис, пертусис), било да су оне ишчезле другим методама профилаксе (пегавац).

Упркос добрим профилактичким мерама и методама дијагностике и лечења, још увек нам прете заразне болести. Број оболелих се повећава од маларије, туберкулозе и хепатитиса.

Садржаји програма подељени су у три програмске целине: Увод, Општа инфектологија и Специјална инфектологија. У уводном делу, предвиђено је да се истакне значај заразних болести како у свету, тако и код нас - историјски преглед. Друге теме су предвиђене за обнављање већ савладаног градива предходне школске године из Микробиологије са епидемиологијом, са посебним освртом на мере заштите. Општа инфектологија обухвата кратак приказ етиологије, патогенезе, појам инкубације, клиничке слике (цикличан ток болести), постављање дијагнозе и терапије инфективних болести уопште, како би ученици лакше повезали предходно стечено знање из других предмета (Анатомије и физиологије, Патологије, Интерне медицине).

Специјална инфектологија је подељена према заједничким епидемиолошким карактеристикама болести како би ученици лакше савладали ново градиво и усвојили нове појмове. У уводном часу сваке тематске јединице дати основне заједничке карактеристике, а потом изучавати сваку болест посебно.

У савлађивању теоријских садржаја програма, треба комбиновати методе, уз коришћење наставних средстава.

Програмом одређени наставни садржаји немају подједнаку образовно-васпитну вредност, те је неопходно пажљиво одредити која знања ученици треба да стекну на нивоу обавештености, а која на нивоу разумевања и нивоу примене.

Потребно је да наставници, поред проучавања циљева и задатака наставе инфектологије са негом, темељно проуче и садржаје наставног програма и упутстава, као и програме других стручних предмета, због неопходне корелације међу предметима. На тај начин ће ученици овладати како општим, тако и уже стручним знањима и бити оспособљени за укључивање у професионални рад или даље образовање.